

DEBRECENI ÚJSÁG

Előfizetés helyben:
Egy óra 2 P 50 f.
Három óra 7 P 50 f.
Egyes szám 10 fillér, vasár- és ünnepnap 16 fill.

Előfizetés vidéken:
Egy óra 3 pengő
Három óra 9 pengő

Felolvasó szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth ucca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében
Megjelenik ünnep utáni napot kivéve minden nap

Ki a gyűlölködő?

A Népszövetség őszi ülése előtt folyt le Párisban az interparlamentaris konferencia tanácskozása, amelyen tudvalevőleg a magyar delegátusokat, személyileg Berzeviczy Albertet súlyos sérelem érte amiatt, hogy a többség puccsszerűen félbeszakította a vitát, mielőtt még Berzeviczy Albert válaszolhatott volna a román delegáció vezérének, Florescunak vádjaira, aki megtámadta a magyar delegációt azért, mert szóba akarta hozni a konferencián az erdélyi magyar birtokperek ügyét.

Florescunak az volt a vádja, hogy a magyar delegáció ezzel nyomást akar volna gyakorolni a Népszövetség illetékes személtre, Florescu ezt a vádat felhasználta arra, hogy saját maga szögezze le Románia álláspontját ugyanebben a kérdésben s miután a magyar agrárpárt ilyen körülmények között az interparlamentaris konferencia ülésére került, Berzeviczy Albertnek nem volt már módja arra, hogy visszautasítsa Florescu támadásait, amelyek között még olyan súlyos kijelentés is szerepelt, hogy Magyarország háborús mentalitásban él sőt az agrárpárt is arra akarja felhasználni, hogy sérelmet eítsen Románia szuverenitásán.

Nagy örömmel értesülünk arról, hogy Berzeviczy Albert megtalálta a módját annak, hogy válaszoljon Florescu vádjaira. Az Interparlamentaris Unio hivatalos folyóiratának, a Bulletin Interparlamentaire-nek legutóbbi számában ugyanis nyilatkozat formájában mondja el mindazt, amit a konferencián kívánt felfedni. Ennek a nyilatkozatnak legérdekesebb része ügyes formában utasítja vissza Florescunak azt a vádját, mintha Magyarország az agrárpárt arra kívánta volna felhasználni, hogy meglölygassa Romániai nemzeti szuverenitását. Berzeviczy Albertnek erre vonatkozó kijelentései többet mondanak, mint amik elegendők a vádak cáfolatára, mert egyenesen rámutat arra, hogy miként egyetlen nemzetet, egy Romániát sem emelheti a nemzeti szuverenitás a nemzetközi kötelezettségek fölé, amely kötelezettségeket egyébként magára nézve vállal. Románia t. i. azzal fenyegetőzött, hogy ha nem kap kedvező döntést a Népszövetségtől, azt nemcsak, hogy el nem ismeri, de ki is fog lépni annak kötelékéből.

Furcsa dolog, hogy ilyen fenyegetéssel éppen Románia lépett fel, amikor ő is azok közé az államok közé tartozik, amelyek hatalmukat és megnövekedett erejüket ezeknek

a nemzetközi fórumoknak köszönhetik.

Visszautasította Berzeviczy Albert azt a vádat is, amely szerint Magyarország gyűlölettel tekint szomszédaira s határain belül háborús szellemet éleszt. Ezt az állítást csak olyan egyének tehetik, akik teljes tájékozatlanságban élnek Csonka

magyarország jelenlegi hangulata felől, mert aki érintkezik nemzetünk legszélesebb rétegeivel, annak tapasztalnia kell, hogy nálunk sokkal kisebb a gyűlölet, még azokkal a szomszédainkkal szemben is, akik országunk nagy részét elharácsolták, mint a győző államokban, legfőképp

a kisantant országaiban. A magyar nemzet nem táplált gyűlöletet még ellenségeivel szemben sem, mert rendületlenül él benne az a hit, hogy a rajta elkövetett igazságtalanságokat sokkal inkább reparálni lehet ennek kiküszöbölése által, mint a gyűlölet szellemének mesterséges élesztésével.

Hegymegi Kiss Pál és 21 társának törvényhatósági bizottsági taggá választását megsemmisítette a közigazgatási bíróság.

Kimondja, hogy az egész választás szabálytalan volt mert nem az 1914-es, hanem az 1926-os névjegyzék alapján kellett volna lefolytatni.

Az új választást decemberre tűzik ki.

Ez év februárjában részleges választásválasztás folyt le Debrecenben. Az utolsó általános községi választás tudvalevőleg még a háború előtt zajlott le Debrecenben. A háborúban, majd a bekövetkező forradalmi viszonyok között nem látszott célszerűnek a közvélemény időességét fokozni, így történt, hogy mind a mai napig a régi bizottság vezeti a város ügyeit. A több egy évtizedes ciklus alatt azonban sokan meghaltak a bizottsági tagok közül. A megüresedett tagsági helyek betöltése céljából

a városi közgyűlés feliratot intézett a belügyminiszterhez, aki a választást el is rendelte.

Akörüli folyt le hosszú tanácskozás, hogy milyen választói névjegyzék alapján folytassák le a választást, a miniszter végül is úgy döntött, hogy **az 1914 évi névjegyzéket jelölje meg alapul.**

A választás lefolyt s ennek eredménye egyebek között az lett, hogy a közgyűlési terem falai között **megjelentek az új pártok képviselői.**

Igy a községi kereszténypárt és az u. n. Hegymegi frakció, mely utóbbi a hivatalos városi párttal kötött kompromisszumos lista alapján tekintélyes képviselőtömeghez jutott. E kis frakció az azóta lefolyt közgyűléseken

határozott ellenzéki állást foglalt el

s nem egyszer nagyobb zavarokat is idézett fel.

A választás ellen azonban a községi keresztény pártból panaszt adtak be a közigazgatási bírósághoz. Erről azonban sok szó nem esett, mert hiszen

a választást a belügyminiszter

rendelete értelmében folytatták le.

nem gondoltak tehát arra, hogy a választás ellen alkotmányjogi kifogást lehet emelni s így az új mandátumok veszélyben forognak.

Most aztán annál váratlanabban ér Debrecen város közvéleményét az a hír, hogy

a közigazgatási bíróság megsemmisítette a választást és új választás lefolytatását rendelte el.

A nagy meglepetést keltő s következményeiben egyelőre beláthatatlan bírósági ítélet szó szerint így hangzik.

A KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁG ÍTÉLETE.

A magyar állam nevében, a magyar királyi közigazgatási bíróság a Debrecenben 1927 év február 9-én tartott törvényhatósági tagválasztás tárgyában Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának állandó bíráló választmánya által 1927 évi április 27-ik napján hozott határozat ellen **dr. Tervey Tamás és társa, valamint Bakóczy Gábor debreceni lakosok részéről**

beadott panaszokat 1927 évi szeptember 27-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896 évi XXVI. t.-c. 41. §-ának 2. pontja alapján tárgyalás alá vevén a következőleg **ítélt:**

A magyar királyi közigazgatási bíróság dr. Tervey Tamás és társai panaszának helyt ad és az 1927 évi február hó 9. napján tartott

időközi törvényhatósági tagválasztást megsemmisíti, annak kimondása mellett, hogy az új választást az érvényben levő országgyűlési választói névjegy-

zék alapján kell megtartani.

Ennek folytán Bakóczy Gábor panaszát tárgyalatlanná válttnak tekintendő annak érdemi elbírálását mellőzi.

Indokok:

Az iratokból megállapítható tényállás szerint Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a választott törvényhatósági bizottsági tagok sorában megüresedett helyek betöltése tárgyában felterjesztést intézett a magyar királyi belügyminiszterhez, aki 54624—1926-IV. sz. leiratában annak a nézetének adott kifejezést, hogy a megüresedett helyek betöltésének törvényes akadály nincs és hogy az időközi választásokat az 1914 évi érvényes országgyűlési képviselő választói névjegyzék alapján kell megtartani. Ennek következtében a választás 1927 évi február hó 9-ik napján

az 1913 évre érvényes országgyűlési képviselőválasztói névjegyzék alapulvételével meg is tartatott és a megüresedett 22 bizottsági tagsági hely ily módon betöltetett.

A választás ellen beadott panaszokat az igazoló választmány, az ennek határozata ellen beadott fellebbezéseket pedig az állandó bíráló választmány elutasította. Ez ellen az elutasító határozat ellen irányulnak a beadott panaszok, melyek közül a dr. Tervey Tamás és társai részéről benyújtott panasz arra van alapítva, hogy

a választást az 1926 évre érvényes nemzetgyűlési képviselő választói névjegyzék alapján kellett volna megtartani,

a Bakóczy Gábor részéről beadott panasz pedig arra, hogy a választásnak az 1926 év végén kellett volna történnie. Ezért mind két pa-

nasz az egész választás megsemmisítésére irányul. Dr. Tervey Tamás és társai azonban arra az esetre, ha az egész választás nem lenne megsemmisíthető.

dr. Hegyemegi Kiss Pál választását kéri megsemmisíteni, mert a választáshoz szükséges kellékek el nem rendelkeztek.

Az 1923 IV. t. c. 9. §-nak ama rendelkezésére tekintettel, hogy a városokban a törvényhatósági bizottsági tagok választása a közigazgatásnak küszöbön álló újjászervezésére tekintettel a törvényhozás további intézkedésig, de legfeljebb az 1923 év végéig nem tartható meg.

nyilvánvaló, hogy nem volt törvényes akadálya annak, hogy a választott törvényhatósági bizottsági tagok sorában megüresedett helyek választás útján beföltessenek.

mert ha bár a közigazgatás újjászervezése nem is történt eddig meg, de lejárt az az idő, ameddig a bizottsági tagok megbízása meghosszabbítható, anélkül, hogy a választásokra illetőleg újabb törvényhatósági intézkedés történt volna.

A vitás kérdés tehát egyedül csak az lehet, hogy

a választásnak milyen alapon kellett volna jogszerűen történnie?

Az 1886 XXI. t. c. 31. §. szerint a törvényhatósági bizottsági tagok választásánál választói joggal az illető törvényhatóság ama lakosai bírnak, akik az országgyűlési képviselő választók azon évre érvényes névjegyzékében, amelyben a választás történik fel vannak véve.

Ebből a rendelkezésből következik, hogy a törvényhatósági bizottsági tag választásának

az érvényes országgyűlési képviselő választói névjegyzék alapján kell történnie

és hogy a más alapon történt választás törvénytelen és mint ilyen, joghatálytalannal nem bír. A megtámadott választás a belügyminiszter véleménye alapján az országgyűlési képviselőválasztók 1914 évi névjegyzéké alapján tartatva meg, vizsgálni kell, hogy ennek az előírásnak volt-e jogszerű alapja.

A választásnak ez a módja az 1918 évi XVII-ik t. c. 183. §-ra alapított, mely szerint a törvényhatósági választói jogról külön törvény fog rendelkezni és addig is míg ez a törvény meg nem hozatik, az országgyűlési képviselő választók 1914 évre érvényes névjegyzékét kell a választásnál alapul venni.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1925 évi XXVI. t. c. 185-ik §-sa azonban teljes egészében hatályon kívül helyezvén az 1918 évi XVII. törvényeket, kétségtelen, hogy annak 183-ik §-a is hatályát veszítette, miből okszerűleg következik, hogy mivel az 1925 évi XXVI. t. c. figyelemmel a 189. §.

valamint az 1826 évi XXII. t. c. 51. §-ának rendelkezésére, az 1918 évi XVII. t. c. 183. §. alapján

az országgyűlési képviselői választók 1914 évi névjegyzéke alapul vételével megtartható nem lett volna.

hanem más törvényes rendelkezés hiányában a választást egyedül csak az 1886 XXI. t. c. 31. §-ban foglaltaknak megfelelően kellett volna megtartani. E szerint pedig a választás alapjául az országgyűlési képviselői választóknak

nem az 1914 évre, hanem a választás idején érvényes névjegyzékét kellett volna alapul venni.

Az iratokból kitűnőleg ugyan az országgyűlési képviselő választók névjegyzéke

a választás időpontjait Debrecenben em készült el,

hanem csak a nemzetgyűlési képviselő választók 1926 évi névjegyzéke állott rendelkezésre. Az 1926 évi XXII. t. c. 59. §-a szerint azonban a választókerületekben, melyekben az 1927 évre érvényes névjegyzés 1926 évi december 31-ig nem készült el, az 1926 évre érvényes választói névjegyzéket kellett használni. Mivel pedig az 1926 évre csak nemzetgyűlési képviselői választói névjegyzékek készültek, az említett rendelkezés annyit jelent, hogy a nemzetgyűlési képviselő választói névjegyzék, ha új névjegyzék nem volt az országgyűlési képviselői választásnak is alapjául szolgáltatott, vagyis egyenlő értékűnek tekintett az országgyűlési képviselői választói névjegyzékkel, mert hiszen a nemzetgyűlési és az országgyűlési képviselői választói jogosultság terjedelme között lényeges különbség nincs. A két névjegyzék egyenlő értékűséből pedig okszerűen következik, hogy a panaszolt törvényhatósági bizottsági tag választásánál is ugyan ezt a szabályt kellett volna alkalmazni.

Ezek szerint tehát a panaszolt választás teljes egészében szabálytalan lévén, dr. Tervey Tamás és társai panasza folytán az egész választást meg kellett semmisíteni.

A megsemmisítés következtében tárgyalanná vált Bakóczy Gábor panasza, amiért is annak érdemi előírálása mellőzendő volt.

Dr. Hegyemegi Kiss Pál megválasztott törvényhatósági bizottsági tag, akivel dr. Tervey Tamás panasza közöltetett, valamint Rásó János és 7 társa, akik a panaszolt választáson szintén törvényhatósági tagokká választottak, az iránt adtak te kérvényt, hogy velük az állandó bíráló választmányának rájuk nézve kedvező, megtámadott határozata közöltessék, avégből, arra nézve észrevételeiket megtehessek, mint-hogy azonban dr. Hegyemegi Kiss Pállal a panasz közöltetett és abból tudomást szerkezhetett arról, hogy

megválasztása milyen alapon támadtatott meg, tehát módjában állott volna azzal szemben védiratot benyújtani. Minthogy azonban Rásó János és társai beadványából is kitűnik, hogy tudomással bírtak a panasz beadásáról, minél fogva nekik is módjában állott volna védekezésüket előterjeszteni, minthogy végül az összes megválasztott törvényhatósági bizottsági tagoknak érdekeik megvédelmezése céljából nincs szükségük arra, hogy a rájuk nézve ugy is kedvező állandó bíráló bizottsági határozatok velük közöltessenek.

a bíróság az előterjesztett kérelmeket nem találta teljesíthetőnek.

A bíróság a határozat 5 példányát a 25—353—1927 sz. felterjesztés mellékletével Debrecen sz. kir. város polgármesterének azzal a felhívással adja ki, hogy a határozat egy példányát dr. Tervey Tamás és Ba-

kóczy Gábor panaszolóknak, valamint dr. Hegyemegi Kiss Pál és Rásó János törvényhatósági tagoknak kézbesíttesse.

Kelt Budapesten. A magyar királyi közigazgatási bíróságnak 1927 évi szeptember hó 27. napján tartott üléséből. Dr. báró Wlassich Gyula (nök, dr. Balás Andor előadó.

Eddig szól a közigazgatási bíróság ítélete, amely ellen aztán nincs apeláció. Itt mást nem lehet tenni, mint kiírní az új választást.

Igy fogta fel a helyzetet a város jog- és pénzügyi bizottsága is, mely tegnap tárgyalta az ítéletet s a városi tanács javaslatára azt tudomásul vette, illetőleg ilyen irányú javaslatot terjeszt elő a közgyűlésnek. Együttal pedig utasítani fogják a városi tanácsot, hogy a decemberben tartandó új választás lefolytatására tegye meg az előkészületeket.

A kormány erélyes rendszabályokkal akarja megakadályozni a luxus-cikkek beözönlését.

Budapest, okt. 12. Egy bécsi lap tudósítója előtt Hermann Miksa kereskedelmi miniszter interviut adott, amelyben a következőket mondja:

A magyar kormány továbbra is arra törekszik, hogy valamennyi országgal lehetőleg messzebbmenő kereskedelmi szerződési kössön. A legtöbb kedvezmény alapjától lehetőleg mindenütt alkalmazza. Ki jelentette a miniszter, hogy az ugynevezett közgazdasági Európa gondolata a legkomolyabb figyelmet érdemli.

Bár azon a véleményen van, valószínű, hogy az utódállamok gazdasági területeinek tömörülése nem vihető keresztül és nem tehető tanácskozás tárgyává.

A miniszter véleménye szerint a magyar kereskedelmi mérleg passzívítása csak muló jelenség, tartósnak látszik azonban a luxusárak mérhetetlen beáramlása és a kormánynak az a szándéka, hogy ezzel a túlzással szemben erélyes intézkedéseket fog alkalmazni.

A román ellenzék lapja Románia hanyatlását s Magyarország felvirágzását jósolja.

Öszinte hangok a veszedelem hatása alatt. — Beismeri, hogy Erdélyt ma is Budapesthez kötik az életerek.

Bukarest, okt. 12. A Cuvantul „Magyarország és a revízió” címer közölt cikksorozatában azt írja, hogy a revízió kérdése a békekötés után alig néhány évvel váratlanul aktuális lett. Magyarország ebben az irányban Genfben már meg is tette az első kísérletet. Romániában erre azt mondják ugyan, hogy csupán illúzió, de hogy tényleg az-e, azt nem lehet tudni. Magyarország revíziós törekvését elsősorban arra a tényre alapítja, hogy

a békeszerződések rendelkezései következtében román uralom alá került magyar kisebbségek szerves egységben vannak

és így számára a reális erők is jelentenek megindított küzdelmében. Lehetséges, hogy így is áll a dolog, mert

bármit mondunk, Erdély máig sem egyesült a régi Romániával,

hanem valahol Bukarest és Budapest között maradt.

Magyarország gazdasági és kulturális egységet létesített maga és Erdély között a vasutak, a tőke, a bankok, a kulturális intézmények és iskolák mind Budapesthez kapcsolódtak Erdélyt. A mostani politikai határ alapjában véve csak egyszerű rajzolt vonal maradt.

Hiába szakították jogalag el Erdélyt Magyarországtól, mert nem szakították szét azokat az ereket, amelyek az Budapesthez van kötve.

Erdély ipara és kereskedelme, mint évszázadokon át ma is érintetlenül a magyarok, szászok és svábok kezében van. Ezt a helyzetet politikailag csak erősíti a bukaresti kormányzatnak a nemzeti parasztpárt ellen irányuló állandó támadása, amely

Talált pénz!!

amit megtakaríthat, ha kalap, nyakkendő, fehérnemű, harsinya és kötött áru szükségletét

KORNFELD uridivatházban

Arany Bika épület

szerez be a legolcsóbb árak mellett. Tegyen kísérletet vételkényszer nélkül.

TELJESEN ÚJ MODERN ELONYOMDA GOBELIN, KELIM, SMYRNA perzsa munkák állandó nagy raktára
KRAUSZ GYULA női kézimunka anyag üzlete Kossuth uccá 3. szám.

elvágtá az okiráltságot Erdélytől.

Ilyen körülmények között Budapestnek elég biztos támogatása van a maga revíziós törekvéseiben.

Magyarországnak a revízió lehetőségébe vett reményét erősen táplálja az európai egyensúly esetleges megváltoztatása is. Ezzel pedig számolni kell jó tehát, ha a románok szembe néznek ezzel.

Ahoz, hogy valamely politikai helyzet stabil maradjon, szükséges, hogy harmóniában legyen azokkal a szerződésekkkel, amelyek ezt a helyzetet létrehozták. Az erdélyi magyar birtokok pere azonban az erők olyan átesoportosulásáról lebbentette fel váratlanul a fát, amely hat-nyolc év előtti helyzettel szemben

sok románban aggodalmat kelt. A két-három év előtti helyzethez viszonyítva, a nemzetközi helyzet Románia részére avengülést tüntet fel Magyarországgal szemben.

Mintha eltűnt volna az a harmónia, amely a stabilitást védte. Számos jelenség az erők olyan átesoportosulására vall, amely agályt kelthet bennünk. Az a veszedelem fenyeget, hogy

Magyarország a körülmények és a románok saját hibái támogatásával nemzetközi helyzetében a románok hátrányára megerősödik.

BORAH SZENATOR A TRIANONI BÉKE ELLEN.

Budapest, okt. 12. Borah szenátor, mint Newyorkból jelentik, a Daily Mailhoz írt levelében kijelenti, hogy szimpátiával viseltetik lord Rothermere nézeti iránt. Kitart véleménye mellett, hogy a wersaillesi szerződés lehetetlen és amíg a többi szerződésekkel együtt hatályban marad, nem lesz béke Európában.

ROKONSZENVES HANG AMERIKÁBÓL NÉMETORSZÁG MELLETT.

London, okt. 12. Newyork okt. 11-iki kelettel a következőket jelentik a Timesnek:

Mithell a National City bank newyorki elnöke európai utjáról visszatérve kijelentette, több mint valószínű, hogy a német nép teljesíteni fogja a Dawes terv követelményeihez képest márkában való fizetési kötelezettségeit. Az események azonban úgy alakulnak, hogy az átutalás nehézségeibe ütközik. Egész Európa a bizonytalanság alatt fog szenvedni — mindaddig, amíg nem következik be a jóvátételek összegének elkerülhetetlen megállapítása. Valamennyi államnak előnyére lesz ha Németország a bizonytalanság megszüntetése után újból eléri azt az egészséges közgazdasági helyzetet, amelyre a német nép ipari rátermettsége ad neki jogot.

Megjöttek az őszi szövetek
melyekből
6 havi részletfizetés mellett készítek öltönyt, téli kabátot, kosztümöt, vagy női téli kabátot. — Fordítás 25 pengő.
A ruha készítése 30 pengő
Jegdes János, Péterfia 42.

Ruth Elda pilótanő az Óceán fölött repül.

London, okt. 12. Reuter: Newyorki drótnélküli távirat szerint az American Banker Óceán hajó tegnap este 10.45 órakor az északi szélesség 41 foka és a nyugati hosszúság 65 foka 4 perce alatt Newyorktól 400 mérföldnyire keletre látta az Óceán felett Ruth Elber repülőgépiét. A repülőgép sebesen

haladt. A repülőgép haladását metirányban az északnyugati szél még csak könnyebbé tette.

Budapest, okt. 12. Ruth Elden pilótanő repülőgépen elindult, hogy átrepülje az Óceánt. Útiránya Páris. A repülőgép rádiókészüléket is visz magával, és 9 fontyi élelmiszert vittek magukkal.

Kitűzték a tárgyalást a mezőgazdasági ingatlanok megváltási árának megállapítására.

Dr. Várhelyi Béla, mint az OFB. debreceni kiküldött bírója okt. 17-re tárgyalást hívott össze, amelyen a megváltandó mezőgazdasági ingatlanok megváltási árát fogják megállapítani. A megváltást szenvedettek között tudvalevőleg helyet foglal a város is. A jog és pénzügyi bizottság dr. Varga Elemér tb. főjegyző elnökletével tegnap tanácskozott az ügyről. Arról folyt a vita, hogy mi is legyen hát az ára a várostól elvett ingatlanoknak.

Zöld József indítványozta, hogy küldjenek ki egy bizottságot a várostól elvett negyven kisbirtok tájékoztató árának megállapítására és aztán a közgyűlés szabja ki véglegesen az ingatlanok árát. Miszty főügyész ezzel szemben oly értelmű indítványt tett, hogy a közgyűlés adjon a tanácsnak felhatalmazást arra, hogy ebben az ügyben, a maga belátása szerint járhatson el. Az indítványt elfogadták.

A szolnoki színházat Kardoss Géza debreceni igazgatónak ajánlják fel.

A szolnoki városi tanács és az Országos Színész Egyesület elnöke megnézték a debreceni Carmen előadását

Sebestyén Mihály a miskolci színház igazgatója dacára annak, hogy most kellett volna elfoglalnia Szolnokon a színházat, társulatával nem ment le, hanem egyenesen Miskolcon kezdte meg az előadásokat.

Szolnok ezért más uton keres elgőtelt, viszont azonban a színház igazgatók egész raja gyorsan megtette az intézkedéseket, hogy a szolnoki színházat megkaphassa. — Szolnokon azonban a közhangulat, de meg a hatósági szimpátia is Debrecen felé fordul és a színházi bizottság javaslatára a város polgármestere és tanácsa tegnapelőtt

Debrecenbe érkeztek Stella Gyulával az Országos Színész Egyesület elnökével együtt, hogy végig nézzenek egy előadást, egyúttal pedig Kardoss Gézát és színtársulatát Szolnoknak megnyerjék.

Az illusztris társaság a Carmen előadását nézte végig és tegnap utazott el Debrecenről.

A polgármester, a városi tagjai, de maga Stella Gyula is nagy elragadtatással beszéltek lapunk munkatársára előtt a debreceni színházról és arról a művészi teljesítményről, amit a társulat tagjai a Carmen előadásával produkáltak.

Tudós Hatvani professzorról könyv jelenik meg.

Loósi Schmidt Ede lefényképezte a híres fizikus műszereit.

Loósi-Schmidt Ede, aki a horthy-kormány kőhid történetét megírta és a Tisza István Tudományos Társaságban annak idején fel is olvasta, tegnap a kollégiumban lefényképezte azokat a régi fizikai eszközöket,

melyeket tudós Hatvani István professzor, a kollégium legendáshírű egykori fizikusa külföldről szerzett le a főiskola számára. Kabai Mihály műszerész több igen érdekes és használható műszert készített Hatvani professzornak. Ez a Kabai a maga korában híres órák volt s a Nagytemplom toronyórát is mindig ő javíttatta az 1800-as években.

Loósi-Schmidt Ede a közeljövőben megírja Hatvani professzor történetét, amelyben nem az ördögökkel cimboráló, hanem a komoly fizikus Hatvanival foglalkozik. Hogy pedig a Hatvaniról megjelent összes összes idevonatkozó adatokat utakkal egészíthesse ki Loósi-Schmidt a városi levéltárban szorgalmas kutatásba kezdett és máris rábukkant egy pár, a Hatvani debreceni tevékenységére vonatkozó adatra.

A tudós kutató a jövőben folytatja — előreláthatólag hosszabb időn keresztül — kutatásait a levéltárban s utána megírja könyvét, amely — az eddigi tapasztalatok után ítélve — bármely köz- vagy magánkönyvtárnak értékes darabja lesz.

A Tisza István Tudományos Társaság ülése

Papp Ferenc székfoglaló beszéde Gyulai Párról.

Kedden tartotta meg a Tisza István Tudományos Társaság első szakosztályának fennállása óta 30-ik ülését. Dr. Papp Ferenc akadémikus Budapestről jött le, székfoglalójának megtartására.

Papp Ferenc témáját Gyulay Pál ifjúkori életéből választotta — meleg szavakkal rajzolva meg Gyulay szerelmét Emilia iránt.

A mindvégig rendkívül érdekes és színes előadást lelkes éljenzéssel és tapsal fogadta a közönség.

Az előadást dr. Láng Nándor köszönte meg — meleg szavakkal üdvözölte Papp Ferencet — aki székfoglaló előadásával a társaság teljes jogú tagjává lett.

Papp Ferenc az üdvözlést megköszönte, majd dr. Gulyás József sáros pataki tanár, rendes tag tartott előadást.

Gulyás József kutatói munkásságának eredményeként bizonyította, — hogy Rhédey Ferencet 1804-ben a vára di templomban temették el, mely alkalommal Csokonai Vitéz Mihály a templom katedrajáról olvasta fel „A lélek hallhatatlansága” című tanító költeményét.

Gulyás József értékes előadását a nagyszámú közönség élénk tetszéssel fogadta, az elnök szép szavakkal köszönte meg.

Uj virágüzlet.

A Ferenc József ut 14. szám alatt, (a Bikával szemben) virágüzletet nyitottunk. Üzletünkben a legszebb cserepes és levágott virágokból **állandó virágkiállítást**

tartunk, melyre a n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk.

Csokrokat, koszorukat és mindenféle virág-munkákat a legjutányosabb árban készítünk.

Cserepes és levágott virágokat, zöld szobanövényeket, pálmákat stb. a legolcsóbb árban árusítunk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyunk teljes tisztelettel:

Farkas Gyula Fiai

műkertészek.

„Deutsches Töchterheim“
Graz, Klosterwiesgasse 34.

Külön tanfolyam a német nyelv gyors elsajátításához.

Mérsékelt árak!

Bővebb felvilágosítást ad sziveségből: **Róna Lajos** szerkesztő, Budapest, IX. Boráros-tér 6

UJDONSÁGOK

Debreceni Ujság telefonszámai:

Nappal 141.
Este 6 órától 61.

ÚJ EGYETEMI TANAR
DEBRECENBEN.

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen üresedésben levő magyar alkotmány és jogtörténeti tanszékre dr. Baranyay Béla országos főlevéltáros, egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

Időjárás: Változékony és nappal hűvösebb idő, kisebb esővel.

Megjelentek a Nemzeti Szövetség allegorikus képei a Rothermerer-akcióról. Ismeretes, hogy a Nemzeti Szövetség terve vette, hogy a Rothermerer-akcióval kapcsolatban allegorikus képeket fog kiadni, amelyek az egész országban áruba bocsátanak nagy alakban és levelezőlap alakban is. A képek a Magyar Művészeti Vállalat kiadásában igen tetszetős kiállításban már meg is jelentek a Debrecenben is megkezdődtek az árusítását. A nagy alakú, rendkívül tetszetős kiállítású képekre 1 pengő 50 fillér, a levelezőlapoké pedig, amelyek kicsiben ugyan azt ábrázolják, 16 fillér igen kívánatos volna, ha ezt az akciót nemcsak a magánosok, hanem a hatóságok is támogatnák azzal, hogy szereznék be ezeknek a képeknek egy-egy példányát.

Menekültek tiltakozása Trianon ellen. A Budapesten levő valamennyi menekült-telep lakói október 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az Augustina menekülttelepen tiltakozó ünnepélyt rendeznek Trianon ellen. Az ünnepély keretében avatják fel a Rothermerer lóról elnevezett díszparkot és a benne emelt trianoni emlékművet. Bizonyos, hogy a gyűlölköcs béke elleni tiltakozások közül egyiknek sem lesz olyan elkeseredett a hangja, mint ennek, ahol a esél, oláh és rác erőszak által földönfutóvá lett magyarok kiáltják világá szüneteseiket.

Négy gyermeket meglőtt a felrobant gránát. Madridból jelentik: Mellilában a lőtéren játszó gyerekek egy gránátot találtak, amely felrobant. Négy gyermek meghalt, három pedig súlyos sérüléseket szenvedett.

A borbély és fodrász szakosztály e hó 13-án, csütörtökön este fél 8 órakor fontos ülést tart, amelyre szaktársait tisztelettel meghívja az elnökség.

Tegnap ujszülöttek. Az anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő születéseket jelentették be: Humen Mihály mezőgazdasági cseléd leánya: Mária Magdolna, Varga Ferenc zenész leánya: Ilona, Fehér János kőművesegéd fia: Sándor Lajos, Nagy István kőművesegéd leánya: Margit.

Uriasszonyok, urileányok szabni, varni tanúlnak Laborfalvy Márkos Luizánál, az elegáns hölgyek divatszalonjában, Rákóczi u. 41.

HALAKO selyem kalap
15 pengő
FÉKÉTÉNÉL

Eredményesen befejeződtek a polgármester tárgyalásai a nagyerdei mélyfurás dolgában.

Dr. Magoss György polgármester tegnap délután érkezett meg Budapestre, ahol a minisztériumokban a város fontos ügyeiről folytatott tárgyalásokat.

A polgármester a pénzügyminisztériumban és egyéb illetékes ténylezőknél eljárta a debreceni nagyerdei mélyfurások ügyében is. Illetékes

tényezők minden oldalról kedvező ígéretekkel tettek. Határozott biztatóst kapott a polgármester, hogy mint a legelső mélyferő garnitúra felszabadul, azt azonnal Debrecenbe fogják küldeni és így nemsokára megkezdődhetik a nagyerdei mélyfurás.

Ittas állapotban felakasztotta magát egy gazdálkodó.

Egy hosszupályii gazdálkodó tragédiája.

Hosszapályii községben kedden délelőtt tragikus öngyilkosság történt. Egy jobbmodú gazdálkodó, Sós Gábor 59 éves hosszupályii lakos felakasztotta magát a mire hozzátartozói észrevették, meghalt.

A lakás kamrájában egy fogason találták az öngyilkost, de segíteni már nem lehetett. Értesítették a esendőrséget az öngyilkosságról s a esendőrség lefolytatta a vizsgálatot.

Kihallgatták a hozzátartozókat, akik elmondták, hogy Sós Gábornak anyagi gondjai nem voltak, de

végzetes volt az iszákosság. Nem tudott az italtól szabadulni s emiatt a saját magát is kárhoztatta. Ittas állapotban azzal fenyegetőzött, hogy öngyilkos lesz és mindenképpen elcsúszítja magát.

Fenyegetését ezuttal be is váltotta, ugyancsak ittas állapotban végzett magával. Mikor a fogasról levárták, az alkohol erősen érzett rajta.

A debreceni ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Diplomatának adta ki magát s végigcsalta Európát egy cipészlegény.

Budapest, okt. 12. Szabadkáról jelentik: A rendőrség utasítására a zágrábi esendőrség letartóztatta Berényi András cipészlegényt, aki nemesi név alatt bebarangolta a világot, mindenütt kölcsönöket vett fel és magát diplomatának tüntette fel. Amint égni kezdett talpa alatt a föld, mindenkor más országba tette át székhelyét

és kitérő megjelenése, valamint síma modora hozzásegítette, hogy nő partfogással mindig mindenütt a leg rövidebb idő alatt tudott érvényesülni. Széllhámoságainak útját a legfantasztikusabb szerelmi kalandok térkítik. Az európai híru széllhámost most Szabadkán fogják felelősségre vonni.

A tengeri kipusztul a tiszántulról, ha nem irtják a pusztító molyt.

A Mezőgazdasági Kamara akciója. — Felirt a kormányzóhoz.

A tiszántuli tengeri termelésnek sikere a tiszántuli gazdák sorsára mindig rendkívül fontos. Ha a kalászosokból valami csapás elrontotta is a várt termést, a tengeri volt a gazda reménye, az még kiséghette. A Tiszántul legnagyobb részében a tengeri a legfontosabb termények egyike már azért is, mert nagyarányú sertésenyésztésnek képezi alapját.

Most e fontos termelési ágazat forog súlyos veszedelemben, a kukorica, mely egyre általánosabb és egyre súlyosabb pusztitása miatt.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már éveket előbb, azonnal, mikor a kukoricamoly terjedni kezdett, felhívta a figyelmet e veszélyre és jelezte, hogyha nem vigyáznak a gazdák: — katasztrófális lesz néhány év alatt a helyzet. Évek óta gazdasági szakiskolában, tanfolyamain, előadásain, kiállításain és lapjában s a vidéki lapokban is folytonosan megismétli a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ez intelmét.

Kérésére a legkiválóbb magyar szakemberek: Jablonovszky József és Bakó Gábor irtak a kukoricamolyról

s annak leküzdéséről kiváló ismerető füzetet, melyet a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kiadott és kerületében nagy példányszámban elterjesztette.

Most ez évi tengeri termésünk — eredménye szigorúan igazolja a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara intelmét, évről-évre nagyobb veszedelmé növekszik ez és néhány év alatt, ha továbbra is ilyen nagy közönnyel nézik a gazdák e bajt és így vonakodnak eleget tenni a hatóságok rendelkezéseinek, s a szakértők tanácsait nem követik.

a Tiszántul tengeritermesre jelentéktelenre csökken, nagy kárt szenvednek a gazdák közvetve a sertésenyésztés és hízalás lehetlenné nehezülése miatt is.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara jól felfogott hivatása tudatában ezért a kukoricamoly leküzdése érdekében e télen is energikus propagandát indít. A megismételt lapcikkekön kívül, részletes tájékoztatást nyújtó körlevelet ad ki és küld szét nagy példányszámban ismét. Azonkívül a kukoricamoly által legtöbb károsodást szenvedett községekben erről szakelőadásokat rendeztet Debrecenben, Hajdu, Békés, Bihar, Szolnok, Szatmár, Szabolcs stb. megyék számos községeiben.

Azonkívül ismét felirt a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a kormányzóhoz, hogy a kukoricamoly leküzdése érdekében kiadott, valóban sikert elérni alkalmas rendelkezéseinek minden községben feltétlen végrehajtása iránt adjon ki rendeletet.

NEM LESZ LÉNYEGES MÓDOSÍTÁS A BÜNTETŐNOVELLÁN.

Budapest, okt. 12. A büntetőnovella javaslat eredeti formáján lényeges módosításokat eszközölni nem fognak. A novella tehát olyan formán került a parlament elé ismét, mint amilyenben legutóbb tárgyalták.

Értesülésünk szerint az igazságügyi miniszter felkérte Degre Miklóst a kir. tábla elnökét, hogy vállalja el a felsőházban a büntetőnovella javaslat előadását.

FÖLDRENGÉSEK.

Budapest, okt. 12. A budapesti föld rengési obszervatórium készülékei a következő közeli földrengéseket jelezték: Okt. 11-én 15 óra 47.5 perc kezdettel, ugyancsak 11-én 16.30 óra kezdettel és 12-én 8 óra és 21.5 perc kezdettel. A műszer maximális kitérése az első rengésnél 1, a másodiknál 1.2, a harmadiknál 2 mm. volt.

IVAN MOSJUKIN BUDAPESTEN.

Budapest, okt. 12. Iván Mosjukin kitérő orosz filmszínész ma este fél nyolckor érkezik meg Budapestre, hogy itt felolvasást tartson.

NAPIRENDE A PETÍCIÓK TÁRGYALÁSA.

Budapest, okt. 12. A közigazgatási bíróság most újból folytatja a petíciók tárgyalását. Rövidesen tárgyalás alá veszik Dinich Ödönnek, Udvardy János ráckövei mandátuma ellen beadott petícióját. Még e hónapban sorra kerülnek a garbócbogdányi és váci mandátumok ellen beadott petíciók ügyei is. November hó folyamán foglalkozik majd a bíróság az adonyi mandátum ügyével.

Most olcsón vásárolhat festékárut!

1 kg. **Elbé** berostyán 2.40
1 kg. **Elbé** linoleum 2.48
1 kg. Zomanc lakk 2.20-tól
1 kg. Angol fűrdőszappan 2.20

Berger J. utóda festéküzletében

Csapó ucca 10. — A cégre ügyelni.

Vig-esték a Népházban

Minden szombat és vasárnap este
8 órákor.

Általános érdeklődés kíséri városi szertartás a Népház Egyesület által, minden szombat és vasárnap este a Népház (volt DMKE) dísztermében rendezendő vig-estéket.

A vig-esték céljaira alakult művészársaság a most következő szombat és vasárnap is elsőrangú műsorral szerepel. A műsor kiemelkedő számai Faltay Pálné énekművész műdalai, Simon István baritonista énekszáma, Piacsekné, Kovácsy Irénke szavalata és Szilágyi Ilfi ballet tánca, a közönség állandó derűtségben való tartásáról pedig Négrádi József legújabb kislányával, valamint két kacagató kis bohózat gondoskodik. Rendező és konferál dr. Laczkó József, karnagy Forray István zenetanár.

A helyárák a moziknál is olcsóbbak s így mindenkinek lehetővé van téve, hogy pár fillérével művészi szórakozás mellett, a jótékony célnak adozhasson. Zsélye I pengő, I. r. ülőhely 80 fillér, II. r. ülőhely 60 fillér, III. r. ülőhely 40 fillér. A helyárák olcsóságára tekintettel ajánlatos jegyekről elővételben özv. Roth Kálmáné dohánytőzsdejében, Kossuth uca 58. sz. alatt gondoskodni.

ELTEMETTÉK STROMFELDET.

Budapest, okt. 12. Ma a délutáni órákban temették el a Kerepesi úti temetőben mintegy 10 ezer munkás-ság jelenlétében Stromfeld Aurél volt vezérkari alezredest, a Hungária kalapgyár cégvezetőjét.

HÁROM HÓNAP EGY POFONERT.

Székesfehérvár, okt. 12. Friezen-tear József etyeki legény szövetség közben úgy vágta arcul Liebermann Ferencet, hogy összetört az állkapocs csontja. A székesfehérvári törvényszék 3 hónapi fogházra ítélte a vereskedőt.

MAGANTANFOLYAM.

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 51. Telefon 5.323.99. Olcsón és sikeresen készíti elő bármely közpiskola tananyagából összevont magánvizsgákra és érettségire, valamint az egyetem jogi- és közgazdasági fakultásán vizsgákra és kolloquiumokra jegyzeteket, bírálatokat is. Felvesz korlátolt számban családi felügyelet alatt benn lakó növendékeket is. — **Válaszbélyven csatolandó.**

Tegnap halottak. Az anvakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Szabó Jánosné Hegedűs Eszter, ref. 44 éves, Grósz Jenő izr. 2 hónapos.

MÉHÉSZEK

és vidéki kereskedők, kik mézzel foglalkoznak, — behozhatatlan kárt okoznak maguknak, ha nem ajánlják fel méhésztűket cégemnek, mielőtt mézüket értékesítik. Mindenkor a legmagasabb napi árat fizetem bármely vidéki álmásról szállítanó pergetett vegyes virág- és akácmezéért. Vétel esetén tres kannámat küldöm. **SPITZER LAJOS** hűvelyes-, termény- és méz export-import Budapest, VIII., Baross uca 104. sz. — Telefon: József 325-08.

Paleologue brutális cáfolatot adott ki az állítólagos tárgyalásokról.

Bukarest, okt. 12. Orient Rádió: A belügyminisztérium sajtóosztálya közli, hogy Diamandi Konstantin párizsi román követ Paleologue nagykövettől a következő levelet kapta október 11-iki kelettel:

„Kedves Barátom! Bizonyos voltam abban, hogy egy pillanatig sem fogja a francia kormány felelősségével összeegyeztethetőnek tartani,

hogy 1920-ban a magyar kormány nál bízta tárgyalást folytattam, amely néhány hét óta izgalmas időzött a magyarok között. Ilyen tárgyalások sohasem voltak. Amikor az általam aláírt hivatalos jegyzéket illeti, amelyre vonatkozóan a magyar sajtó olyan zajt tű, kijelentem, hogy az első sortól az utolsóig hamisítvány. Paleologue.

A város nem engedi ki kötelezettségéből az olcsó ajánlatot tevő Siebertet.

Bonyodalom az erdei fakitermelés körül.

A városi erdei fakitermelésre beadott pályázatokról szombaton fog a városi közgyűlés dönteni. Ezt megelőzőleg tegnap a jog és pénzügyi bizottság foglalkozott az ajánlatokkal.

Zöld József tanácsnok ismertette az ajánlatokat, melyek között legelőször Siebert Lajosé, aki 1160 pengő ellenében vállalta volna azt a munkát, amely a következő legelőször ajánlattevő Kovács Gyula már csak — 145.000 pengőért volt hajlandó vállalni. Siebert azonban visszavonta ajánlatát arra hivatkozva, hogy rossz számitást tett s anyagi romlásba döntene.

A tanács azt a javaslatot tette, — hogy ne engedjék ki az obligóból Siebertet, hanem tartsák vissza a 8000 pengős bántópenzt is, sőt a kár térítésre ezen felül is tartsák fenn igényüket. Ezzel egyidejűleg pedig hívják fel Siebertet, hogy 3 nap alatt írja alá a szerződést.

A tanács további javaslata az volt, hogy ha Siebert nem jelentkezik három napon belül az aláírásra, a fakitermelési munkát a következő legelőször ajánlattevőnek Kovács Gyulának adják ki.

A városi tanács javaslatát a jog és pénzügyi bizottság elfogadta.

Több mint negyven millióba került az Oroszország forgószinpadja és díszlete.

Ma este lesz a szenzációs dráma bemutatója a Csokonai színházban.

Már napok óta lázas érdeklődéssel készül a színházi közönség az Oroszország. Neuman Alfrédnak, a budapesti Magyar Színházban olyan szenzációs sikert elért drámájának bemutatójára. Amennyi bizonyos, hogy a debreceni színház Kádoss Géza áldozatkészségéből a Magyar Színházhoz hűen mutatja be ezt a ragyogó új dunságot, amely már a századik előadásához közeledik Budapesten.

Itt is megismertették a forgószinpadot, a teljesen új és stílusos díszleteket és a darabhoz szükséges jelmezeket. A szezon kezdete óta a díszlet-teremben és asztalos műhelyben egész sereg ember dolgozott a forgószinpadon, amelyen egyszerű három felvonásnak díszleteit állítják be, úgy hogy csak egyszer lesz szünet az Oroszország előadásán. — egyébként a leggyorsabban változik látvány a közönség előtt a szinpad.

Ez a technikailag is felettebb órdekes forgószinpad a díszletekkel együtt több mint 40 millióba került Kádoss igazgatónak.

Az előadás iránt már napokkal előbb páratlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg s a darabot, amely

érdekes és izgalmas részletekben rendkívül gazdag, tízszor egymás után tüzték műsorra. A fővárosi nagy siker és a debreceni előzetes érdeklődésből következően valószínű, hogy mind a 10 estén telt ház közönsége fog gyönyörködni a hatalmas drámai alkotásban.

A darab főszerepeit Kádoss Géza, Helasi Mariska és Forgács alakítják, míg a rendezést Remetz Géza látja el mindenre kiterjedő figyelemmel. A ma esti bemutató szűfolt ház előtt fog lefolyni.

Három évig üldözte szerelmes levelekkel Rubinstein Ernát egy kőfaragósegéd.

Budapestről írják. Három évvel ezelőtt kapta az első levelet Rubinstein Erna, a debreceni származású hegedűművész. A levélben egy ismeretlen tisztelője szerelmi vallomást tett neki a távolból. A levelet újabb vallomások követték s ezekben már nevének kezdőbetűjét is megírta Rubinstein Erna hódolója. A fiatal művész egy kellemetlenebbnek találta ezeket a leveleket és

amikor legutóbb ismeretlen hódolójától kis csomagot kapott és e csomagban egy vékony aranygyűrűt talált, a rendőrséghez fordult.

Rubinstein Erna átadta a rendőrségnek a nála összegyűjtött leveleket és az ügyben a főkapitányság megindította a nyomozást. Napokon át figyelték Rubinstein Erna házának környékét s így elesítek egy Gyebrász József nevű kőfaragósegédet.

—Maga az, aki folyton zavaria a művésznőt és házassági ígéretekkel fenyegeti! — kiáltott rá a fiatalemberre a detektív.

Gyebrász József bevallotta, hogy csakugyan ő írta a szerelmes leveleket és elmondta, hogy nagy tisztelője Rubinstein Ernának. Amikor bárom évvel ezelőtt először hallotta játszani, úgy érezte, hogy egyetlen tökéletes nő van a világon, aki a művészet emberfeletti erejével lenyűgözve tartja őt.

A detektív előtt gyanús volt Gyebrász zavaros beszéde. Bevitte a főkapitányságra, ahol megvizsgáltatta őt Tirscher rendőrorvos. A rendőrorvos vizsgálata során megállapította, a szerelmes Gyebrásztól, hogy yeszámíthatatlan és mániákus rajongó. Állapotát nem tartották súlyosnak. A rendőrségben megígértették vele, hogy többé nem zavaria Rubinstein Ernát és elbocsátották.

Aldott állapotban lévő nők és ifjú anvak a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használatát által rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. Az utabbi nők nőgyógyászati főképviseelői a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Nagyszerű bábszínház. A Szociális Missziótársulat október 16-án és 17-én délután 5 órai kezdettel a Mansz dísztermében (Széchenyi u. 1. szám) gyönyörű bábjáték előadást rendez. Az előadás címe: „Tengerszem tündéré“, rendezi dr. Varga Emilné. A szereplők elsőrangú művészek. Jegy előadás előtt a pénztárnál kapható. Ülőhely 1 pengő, állóhely 50 fillér. Gyermekjegy is 50 fillér.

Debreceniek találkozó helye Budapesten. Szilágyi Jenő volt debreceni vendéglős Uránia helyisége a Rákóczi uton, ahol debreceni konyha van és egy ebéd étlap szerint 1 pengő 20 fillér. Pompás ételek, italok és olcsó árak.

Pályázati hirdetmény.

A Kath. Otthon, Debrecen, Piac u. 68. I. pályázatot hirdet

vendéglősi

állásra. Pályázhatnak feddhetlen erkölcsű, keresztény (lehetőleg nő) egyének, kik óvadék képesek.

Erkölcsei bizonyítványt s az eddigi működést, vagy szaktudást igazoló okmányokkal felszerelt kérvények e hó 21-ig beadandók dr. Orosz Jenő igazgatóhoz, Piac uca 68. I. vagy Gazdasági Takarékpénztárnál. Feltételek megtudhatók az igazgatónál naponta d. u. 6-7 óra között. Az állás november 1-én elfoglalandó.

Debrecen, 1927. október 12.

SMYRNA
GOBELIN
KELIM
PERZSA DICHTL
állandóan nagy raktára
KERÉKGYÁRTÓ Kézimunka Ipar Debrecen, Szt. Anna 6

ELŐNYOMDA, MONIROZÁS
HARISNYÁK, FONALAK

Iparügyek.

Az árut a hirdetett árban kell adni. Ezt állapította meg a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő zsüri. Ezek szerint minden olyan cég, amely félárban hirdeti áruit és azokért a napi árnál is többet kér csak azért, hogy abból engedhessen, tisztességtelen versenyt követ el. Ilyen eljárás mellett a hangzatos hirdetésnek csak az a célja, hogy a közönséget megtévesztve, vevőket csalogasson üzletébe, ezáltal mások vevőközönségét elvonja és saját áruinak kelendőségét fokozza.

Az iparosok és kereskedők gyűlése. A Férfszabó Munkaadók Egyesületének meghívására a fővárosi kereskedelmi és ipari érdekképviselet vasárnap gyűlést tartottak. Vitéz Aladár elnök megnyitó beszéde után Vágó Jenő, a SzOSZ igazgatója tartotta meg előadását, amelyben az ipar és kereskedelem érdekeinek megvédését szorgalmazta. Kivánatosnak tartja, hogy a kormány olyképen oldja meg a köztisztviselői arháitel kérdését, hogy az iparosok és kereskedők érdeke sérelmet ne szenvedjen. Vértés Emil, Horváth István és többek felszólalása után a nagygyűlés elhatározta, hogy az elfogadott határozati javaslatot a kormány elé terjeszti.

Használó tárgyakat termelő iparvállalatok egymás mellett való elhelyezkedése. A budapesti kereskedelmi és iparkamara zsürije konkrét ügyből kifolyólag megállapította, hogy semmi akadály sincs annak, hogy azonos tárgyú iparvállalatok egymás közvetlen közelségében települjenek le és hasonló, de szabad ipari tevékenységet képező módszerrel folytathassák ipari munkáikat. Természetesen az ipar gyakorlatához szükséges előfeltételeket minden esetben igazolni kell.

Az építőipar és a közszállítások. Az adók és illetékek mérsékléséről szóló törvényben a közszállítások utáni illetékeket 4 és fél százalékra szállították le. Egyes vidéki építési látóságok ezt a körülményt a maguk javára akarják kihasználni és a törvény életbelépése előtt megkötött szerződések és teljesített szállítások esetén a vállalkozó-iparos járandóságából illetékesökkenés címén két százalékot le akarnak venni. Vidéki építőmesterek panasza folytán az Építőmesterek Ipartestülete felterjesztéssel fordult a pénzügyminiszterhez és kérte, hogy a miniszter rendeletileg mondja ki, miszerint illetékszállítás következtében az építető hatóságnak nem áll jogában az illetékkülönbözetet levonni.

Huskereskedő — nem vághat. — A mézárós- és hentesiparban általában a panasz, hogy a vidéki huskereskedők nagyban és kicsinyben vágással is foglalkoznak. A huskereskedőknek ez az eljárása jogszünetlenn és az ipartörvénybe ütközik. A vágásért feljelentett huskereskedőtől az elsőfokú iparhatóság megismétlődés esetén a kiszabott pénzbírságon kívül az iparengedélyt is megvonhatja.

LEGDJVATOSABB

velour és filckalapok

FRANK EDENEL

Debrecenbe toloncoltak két Berettyóújfaluban elfogott olasz házalót.

Igazoltatásukig őrizetben maradnak.

Tegnap délután toloncolton Debrecenbe szállították két olasz állampolgárt, akiket Berettyóújfaluban a főszolgabíró utasítására fogtak el a csendőrök.

A két olasz házalni járt Berettyóújfaluban. Különbféle szövetárukkal jártak házról-házra s mint olasz árut kínáltak megvételre. Házalási engedélyüket Budapesten állították ki. A berettyóújfalui főszolgabíró mikor értesült a külföldiek házalásáról, tekintettel a kereskedelmi és iparkamarák idevonatkozó álláspontjára, hogy a külföldiek házalását lehető-

leg meg kell akadályozni, intézkedett, hogy a házalókat igazoltassák le. A csendőrök előállították az olaszokat, de kihallgatni őket nem tudták, mert az olaszok csak olasz nyelven beszélnek s olasz tolmács Berettyóújfaluban nincsen. A csendőrök ezért Debrecenbe toloncolták őket s itt ideiglenesen a fogdában helyezték el az olaszokat.

A debreceni rendőrség sűrűs öszszeköttetést keresett az iparhatósággal, hogy ügyüket elintézzék és végleges igazoltatásuk után elbocsássák őket.

Ezer pengőt lumpolt el a Csapó-féle vendéglőben tegnap éjjel egy talusi gazdálkodó.

Tizenöt üveg pezsgő fogyott el és nyolcszáz pengőt pedig elveszített a gazda. A rendőrség nyomoz.

Szomorú végű pezsgős lumpolás szín helye volt keddről szerdára virradó éjszaka a debreceni Csapó-féle vendéglő.

Szabó János bagaméri gazdálkodó ezerkétszáz pengővel a zsebében bejött Debrecenbe, hogy ügyvédjét ki fizesse. Este érkezett Debrecenbe s hogy az éjszakát kissé megrövidítse betért a Csapó-féle vendéglőbe. Itt azonban — mint később kiderült — vesztére néhány jó cimborával találkozott. Időgálni kezdtek s csakhamar pezsgőzésre tértek át.

Egymásután rendeltek a palack pezsgőket és reggel felé nagy nótázásba kezdtek. Végül is Szabó tizenöt üveg pezsgőt és néhány liter bort fizetett. A számla jóval többet mutatott kétszázpengőnél, de telt az ezer pengőből s Szabó szemrebbenés nélkül fizetett.

A számla kiegyenlítése után is együtt maradt még a társaság, de már túl emelkedett hangulatban. — Táncolni, majd birkóztatni kezdtek és sokszor még a földön is hempergettek illuminált fejjel.

Világos reggel lett mire kikerült a társaság a kocsimáhból. A friss levegő kizozanította különösen Szabót, aki kissé meghökken a túlságosan sikerült lumpoláson. Most már az ügyvédhez akart menni, hogy számláját kiegyenlítse, de megdöbbenve vette észre, hogy kövér pénztárcája nagyon megfogyott, alig talált benne néhány kisebb bankjegyet, az ezer pengőnek számalmas maradványait.

A megdöbben gazdálkodó azonnal a rendőrségre sietett panaszt tenni s bejelentette, hogy titokzatosan eltűnt nyolcszáz pengője, ami még a számla kiegyenlítése után maradt zsebében.

Az ezer pengő tehát a pezsgővel együtt eluszott, hogy hova lett azt a rendőrség fogja megkísérelni kinyomozni, azt hisszük azonban, hogy nehéz lesz nyomára akadni. A pénz eltűnése annál kellemetlenebb, mert a gazdálkodón kívül az ügyvéd is érzékenyen károsodott.

A Rocyko-féle világhírű Tiszaujlaki bajuszpedró mindenütt kapható.

Olcsóbb lett a cukor.

A nagy nemzetközi verseny miatt a magyar cukorgyárak a kockacukor árát 6 pengővel, a kristálycukor árát 3 és fél pengővel szállították le. — A kisárusításban is érvényre jut az árlétszállítás.

Már annyira megszoktuk a drágítást, hogy szinte hihetetlennek hangzik az az örömhír, hogy olcsóbb lett a cukor. A magyar cukorgyárak kénytelenek voltak nemzetközi nyomás alatt erősen leszállítani áraikat, mert nemcsak az orosz cukor, de a javai termelés is eredményteljesen versenyzett a magyar cukorra. Miután külföldön nem helyezhetik el a termelésüket, a magyar cukorgyárak kénytelenek a belföldi fogyasztóterületre ráfakudni, aminek az ország lakossága csak örülhet.

Ezért szállították le a kristálycukor árát 114 pengőről 110 pengő 50 fillérré, a kockacukorét pedig 124 pengő 50 fillérről 118 pengő 50 fillérré mázsánként. A gyárak mindegyikét emelni akarják a cukorforgasztást, miután az ármérséklésnek már a legközelebbi napokban nemcsak a nagykereskedelemben, de a kisárusításnál is kell hatását éreztetnie. Szakemberek azt mondják, hogy a cukorverseny olyan nagy, hogy a legközelebbi időben újabb áresésre lehet számítani.

GAZDASÁG.

A sörgyárak nagy haszna. A magyar sörgyárak termelése ebben az esztendőben több mint duplája volt a tavalyinak. Ez az ipar kezdi kikerülni a trianoni béke következtében szenvedett veresétséget. Ha a termelés továbbra is emelkedik, vagy csak ez a színvonalán marad, le kell szállítani a gyáraknak a sör árát, mert az aránytalanul drága. Az ország mezőgazdasága szempontjából sokkal fontosabb volna, ha inkább a borforgasztás emelkedne, mert annak a hasznát a gazdák látják, míg a sörgyártás egy népzintőzetnek és néhány külföldi tőkésnek előnyös csupán.

Rossz a szőlőtermés Tapolca vidékén. Tapolca vidékén félanynyi sem lesz a szőlőtermés, mint tavaly. A kedvező időjárás azonban a borok minőségére igen jó hatással volt. Kitűnő mustot szüretelnek, csodálatosképpen azonban a mustért mindössze 48-50 fillért kínálnak a kereskedők.

Megkönnyítik a círok kivitelét. — Főként Csanád megyében nagy területen termelnek círtot, azonban a círokszállítást kivétel a molymenetségét igazoló bizonyítvány beszerzése nagy mértékben akadályozta. A közeli jövőben rendelet jelenik meg, amely ebben a kérdésben könnyebbé fog hozni.

Faekével szántanak még ma is a szerbek. Belgrádból jelentik: Amikor künösnek hangzik ma, a technika szédítő haladásának korában, de mégis úgy van, mert belgrádi hivatalos jelentés igazolja: Jugoszláviában még mindig 315.000 faeke van forgalomban.

LENGYEL

FEST, MOS, TISZTÍT
Csapó uca 28.

Selyem nyakkendők

2.40 pengőtől

Fekete és

A vidéki és helybeli vásárló közönség

szíves figyelmét felhívjuk a

HANGYA

dusan fölszerelt

Rózsa uca 2. és Piac-Árany János u. sarkán lévő üzleteire.

Hol a legkiválóbb minőségű

fűszer-, csemege- és ital áruk tetemesen leszállított árban

kaphatók.

Pontos, figyelmes s előzékeny kiszolgálás.

Vásárlások mindenkinek hához szállítva.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csütörtökön Bérletszünet. Oroszország.
Pénteken. Bérletszünet. Oroszország.
Szombaton. Bérletszünet. Oroszország.
Vasárnap délután fél 4 órakor Oroszország. Rendes árak.
Vasárnap este. Bérletszünet. Oroszország.
Hétfőn A) bérletben. Oroszország.
Kedden B) bérletben. Oroszország.
Szerdán este C) bérletben. Oroszország.

A színházi iroda jelentései:

Ma, csütörtökön este pontban fél 8 órakor: Oroszország Alfred Neumann öt felvonásos szenzációs drámája. Bemutató. Forgó színpad és ragyogó új kiállítás. Pazar rendezésében. Főszereplők: Kardoss Géza (cár), Halasi Mariska (Ostermann Anna), Forgács Sándor (von der Pahlen kormányzó), Mihályi Ernő (cáreyics).

OROSZORSZÁG — minden este!
OROSZORSZÁG — vasárnap délután rendes helyekkel!

OROSZORSZÁG — idegrázó dráma.
OROSZORSZÁG — első előadására kedvezményes és szelvényjegyek nem érvényesek!

OROSZORSZÁG — elsőrendű szereposztásban sorozatos előadásokban a legnagyobb sikernek ígérkezik!

OROSZORSZÁG — esti előadása: pontban fél 8 órakor kezdődnek!

OROSZORSZÁG — előadása előtt sziveskedjenek a tisztelt nézők helyeiket elfoglalni, későn jövők elhelyezkedéseikkel se a szereplőket, se a publikumot ne zavarják!

OROSZORSZÁG — előadásaira tömegesen váltják elővételben a jegyeiket! Az előjegyzet jegyeket sziveskedjenek idejekorán kiváltani.

OROSZORSZÁG — előadásán csak egyszer: a negyedik kép után lesz 15 perces szünet.

MOZGÓ-SZÍNHÁZAK:

Szerda—csütörtök:
URÁN

Kizárólag csak felnőtteknek!
Az állatidomítás mesterműve:
A FEKETE ORKÁN

Vadlovak regénye a prairiek végtelemlenén 6 felv.
A főszerepeket két mén, egy kanca és egy szerelmes számár játsszák.

MADGE BELLAMY a főszerepben:
SZÉPLÁBUK ELŐNYBEN
vidám játék 6 felvonásban.

GYUKITS-kalap
21 és 25 P
FEKETÉNÉL

VIGSZÍNHÁZ

TÚZFUTÓK ORSZÁGABAN.

Expedíciós film a Fidszi szigeteken 6 felvonásban.

Olga Tschechowa, Xenia Desny és Fred Solm szereplésével:
S Z I V E K B A J N O K A
(SPORT és SZERELEM).
egy világrekord története 8 felv.

„Meteorban“ csütörtökön: csak felnőtteknek! „Az éjszaka virága“, Californiai történet Pola Negrivel a főszerepben és a fényes kísérő műsor. Előadások 6 és 8 órakor.

RADIÓ

Csütörtöki műsor:

Budapest 555.6 hullámhossz. 9 óra 30 perc: Ujsághírek.

11 óra: Zongorahangverseny.

12 óra: Ujsághírek.

1 óra: Időjárásjelentés.

3 óra: Ujsághírek.

4 óra: T. Arányi Mária előadása.

„Asszonyok tanácsadója“ címmel.
1 óra 45 perc: Időjárásjelentés és mozik műsora.

5 óra: Magyaros délután cigányzene kísérettel.

6 óra 15 perc: Solymossy Sándor felolvasása „Az irodalom őskoráról“.

7 óra: Az Operaház előadása.

8 óra 15 perc: Időjárásjelentés és ujsághírek. Utána: Jazz-band.

Bécs 517.2 hullámhossz. 11 óra: Délelőtti zene. 4 óra 15 perc: Délutáni hangverseny. 7 óra 30 perc: Hangverseny.

Hamburg 394.7 hullámhossz. 4 óra 15 perc: Ének és zenekari hangverseny. 5 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 15 perc: Zene.

KÜLFÖLD:

4.15: Bécs: Hangverseny.
4.30: Breslau: Rubinstein-délután
5.00: Berlin: Beethoven-kamara-zene.
6.55: Moszkva: Traviata (Verdi)

7.20: Königswusterhausen: Hugo Wolff-dalok.

7.30: Bécs: Szimfonikus zene.

8.00: Kopenhága: Táncczene.

8.45: Berlin: Régi berlini dalok.

8.50: Milano: Hangverseny.

9.00: Breslau: Zongora-est.

10.30: Berlin: Táncczene.

11.00: Milano: Jazz-band.

SPORT

A vasárnapi kerületi ifjúsági birkozó verseny. A keleti kerület minden birkozással foglalkozó egyesülete szorgalmasan készül a vasárnapi kerületi ifjúsági versenyre, mit bizonyít ama körülmény, hogy a karcagi MOVE, püspökladányi levente Sport Egyesület, debreceni Munkás Testező Egyesület, nyiregyházi Vasutas, debreceni Vasutas Sport Club és debreceni Torna Egyesület jelentette be részvételét a versenyre. A nevezésekből ítélve az egyesületek csak a legkiválóbb birkozókat indítják s így igen szép és élvezetes küzdelmeket fognak látni. A benevezettek névsorát holnapi számunkban részletesen közöljük.

A Debreceni Torna Egyesület választmánya f. évi október hó 13-án, csütörtökön este 6 órakor a város háza kistanácstermében választmányi ülést tart, melyre t. választmányi urakat tisztelettel meghívom és a tárgysorozat fontosságára való tekintettel okvetlen megjelenését kérem. Dózsa György s. k. ügyvezető elnök.

MAI TŐZSDE

A pengő 90.65.

Zürichi zárlat: Páris 2036 és háromnegyed, London 2525 és háromnegyed, Newyork 51847 és fél, Brüsszel 7225, Milánó 2832 és fél, Amsterdam 20807 és fél, Berlin 12367 és fél, Wien 7317 és fél, Szófia 374, Prága 1536 és fél, Varsó 58, Belgrád 913 és egynegyed, Bukarest 323.

Külföldi valuták: Angol font 27.82

Szenzációs olcsó butorvásár

Háló-, ebédlők-, hencserek és matracokból

Bálint Sándor műbutorasztalosnál

KOSSUTH UCCA 5. SZÁM.

Gambrinus átjárónál.

APRÓ HIRDETÉSEK

AJANLAT

Kiadó
egy hold konyhakertészeti föld lakással. Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 9339

Betétekre
magas kamatot ad — kölcsönöket folyósít házakra földekre és egyéb tárgyi fedezetekre. — Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 9338

Kiadó
két rendbeli lakás Szoboszlai ut 20. szám. 9331

Uccai
szoba, konyha kiadó, azonnal elfoglalható. Csapókert. Vasúti sor 21. szám. 9322

Műhely
és hozzávaló tágas rak-tárhelyiség város központján sürgősen kiadó. Széchenyi ucca 6. szám. 9334

Iskola cipők
és mindenféle női és férfi cipők jó minőségben legolcsóbban Guttman David főfősnél. Csapó u. 33-35. Cipőosztály. 147

Jó házi koszt
bentékezésre és kihordásra jutányosan kapható. Naponkénti fizetésre is. Varga u. 28. uccai lakás. x

Okleveles
ápolónő nagy gyakorlatlaltal kitűnő bizonyítvánnyal bármilyen betegápolást elvállal. Tellek u. 16. 9319

Kiadó
aHlapon Pálfi-féle tanyája 67. számú tanya-földből 16 hold sürgősen. Darabos ucca 31. 9330

Óbor
kokadi, 2 éves, literje 1.60. Glück. Péterfia 76. szám. 9016

Két udvari
6a egy dince lakás — azonnal beköltözhető, kiadó. Székely ucca 20. vendéglő. Ugyanott egy szőlőprés eladó. — 9160

2 szoba.
konyhas lakás és 2 rak tárhelyiség november 1-ére kiadó. Timár u. 38. szám. délutánonként 3-5-ig. 9301

—98, belga 79.50—80, cseh korona 16.88—96, dán korona 153.05—65, dinár 10.00—06, dollár 568.80—571.20, francia frank 22.40—60, hollandi forint 229.00—230.00, zloty 63.40—64.40, lei 3.53—59, lira 31.45—65, márka 136.10—60, schilling 80.45—85, norvég korona 150.50—151.10, svájci frank 110.05—45, svéd korona 153.70—154.30.

Terménytőzsde: Irányzat gyengébb, forgalom csendes. Árak: 77-és tiszta. vidéki 30.10—35, felsőtiszai 30.05—30, egyéb 30.05—20, 78-as tv. 30.55—75, ftv. 30.40—60, egyéb 30.20—45, 79-es tv. 30.80—90, ftv. 30.65—80, egyéb 30.45—65, 80-as tv. 30.85—31.00, ftv. 30.80—90, egyéb 30.60—70, rozs 28.85—29.00, a többi változatlan.

Ferencvárosi sertésvásár: Maradvány 608, felhajtás 1371, eladatott 325. Árak: könnyű 152—160, nehéz 171—178.

Vásárok jegyzéke.

Csütörtökön, október 13-án.

Allatvásár és kirakodóvásár: Császár, Komárommegye (sertésvásár nincs); Edelény, Borsodmegye; Körmen, Vas megye (sertésvásár); Mezőkövesd (havivásár), Borsodmegye (kirakodóvásár nincs).

Péntek, október 14-én.

Allatvásár és kirakodóvásár: Derecske, Biharmegye; Szakály Tolnamegye.

Szombaton, október 15-én

Allatvásár és kirakodóvásár: Besenyszög, Szolnokmegye; Gyömrő, Pestmegye; Hódmezővásárhely, Csongrád megye; Keresztúr, Somogy megye (sertésvásár nincs); Somogyvár, Somogy megye (sertésvásár nincs); Szarvas, Békés megye.

Vasárnap október 16-án

Allatvásár és kirakodóvásár: Debrecen, Hajdúmegye; Hódmezővásárhely, Csongrád megye; Kistelek, Csongrád megye; Kunhegyes, Szolnok megye; Szarvas, Békés megye; Újpest, Pest megye.

Hétfőn, október 17-én

Allatvásár és kirakodóvásár: Búdszentmiklós, Szabolcs megye; Egyek, Hajdúmegye; Kapuvár, Somogy megye; Kisköre, Heves megye; Kiskőrös, Pest megye; Kőszeg, Vas megye; Miskolc, Borsod megye; Nagybaracska, Bács-Bodrog megye; Nagydólg, Tolnamegye; Ócsa, Pest megye; Pécsvárad, Baranyamegye; Raika, Moson megye (ló- és marhavásár nincs); Rics, Zemplén megye; Rum, Vas megye (sertésvásár nincs); Sőtör, Zalamegye (sertésvásár nincs); Szob, Hont megye; Szulok, Somogy megye (sertésvásár nincs); Tolnánémedi, Tolnamegye; Vá. Fejérmegye. Csak kirakodóvásár: Ózd, Borsod megye.

Márton Gyula és Fia

őszi divat

u j d o n s á g a i
feltűnést keltenek !!

Tüzifa

legjutányosabban beszerezhető
a Tüzelő- és Épületfa
Kereskedelmi R.-T-nál
Debrecen, Sas ucca 4 sz.
(Kölosönös Segélyező palota.)

